

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát Karlovarský

Inspekční zpráva

**Integrovaná střední škola technická a ekonomická,
Sokolov, Jednoty 1620**

Jednoty 1620, 356 11 Sokolov

Identifikátor školy: 600 170 527

Termín konání orientační inspekce: 24. - 27. dubna 2001

Čj.	053 79/01-5054
Signatura	oe3fu214

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje Střední odborné učiliště technické a ekonomické s kapacitou 290 žáků a Střední odbornou školu technickou a ekonomickou s kapacitou 610 žáků. K datu konání inspekce bylo ve škole vyučováno celkem 786 žáků. Schválený vzdělávací program tvoří dvacet čtyři učebních a studijních oborů, z toho je osmnáct oborů schváleno k výuce ve středním odborném učilišti a šest ve střední odborné škole.

Orientační inspekce byla soustředěna na tři studijní obory

- obor 64-42-M/036 Management obchodu
- obor 68-43-M/001 Veřejnosprávní činnost
- obor 78-42-M/001 Technické lyceum.

Záměrem inspekce bylo posoudit kvalitu výuky ve vybraných předmětech, které jsou pro všechny studijní obory společné, dále pak v předmětech specifických pro každý jednotlivý obor. Přehled sledovaných předmětů uvádí následující tabulka.

Studijní obor	Předměty sledované ve všech studijních oborech	Předměty sledované v jednotlivých oborech
64-42-M/036 Management obchodu	Český jazyk a literatura Německý jazyk Matematika Výpočetní technika	Praxe
68-43-M/001 Veřejnosprávní činnost		Veřejná správa
78-42-M/001 Technické lyceum		Chemie Biologie

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

- Obory: Management obchodu, Veřejnosprávní činnost, Technické lyceum

Český jazyk a literatura

Časová dotace předmětu český jazyk a literatura odpovídá učebním dokumentům schváleným pro sledované studijní obory. Obsah učebních osnov je prostřednictvím tematických plánů rozpracován do jednotlivých ročníků v souladu s hodinovou dotací. Učební osnovy jsou plněny. Vyučující českého jazyka jsou sdruženi v předmětové komisi humanitních předmětů, práce vyučujících v předmětové komisi je spíše formální, doložena je zápisy z jejich pravidelných jednání.

Výukou českého jazyka ve sledovaných studijních oborech jsou pověřeni čtyři vyučující, všichni mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, jejichž estetická úroveň je různá a pro výuku českého jazyka a literatury spíše málo podnětná. Vybavení kabinetu slovníkovými a jazykovědnými příručkami je dobré, naproti tomu chybí dostatečné množství tabelárních a obrazových pomůcek. Vyučující mají k dispozici běžně používanou didaktickou techniku, ta nebyla ve sledovaných hodinách použita. Žáci mají v seznamu školou požadovaných učebnic studijní literaturu pro daný předmět, avšak vyučující na ně nevytvářejí dostatečný tlak v tom smyslu, aby zakoupení učebnic pro výuku českého jazyka považovali žáci za nutné. Žáci proto nemají

k dispozici vhodné učebnice ani na jazykovou ani na literární výchovu; pracovní materiály obsahující případná jazyková či stylistická cvičení a literární texty k rozboru jsou vyučujícími kopírovány a žákům předkládány. Žáci nejsou vedeni k práci s odbornými publikacemi, vzhledem k absenci specializované učebny nejsou tyto publikace žákům běžně přístupné.

Psychohygienické zásady výuky jsou vcelku dodržovány, předmět je do rozvrhu zařazen správně.

Sledované hodiny byly připravené, z hlediska struktury a pestrosti použitých metod a forem práce měly však velmi rozdílnou úroveň. Většina sledovaných hodin byla vedena tradičním způsobem, převažoval klasický výklad učitele spojený s předáváním již hotových poznatků žákům, pouze v některých hodinách jsou žáci vedeni k získávání poznatků formou vyvozování. Vzhledem k absenci učebnic strávili žáci převážnou část sledovaných hodin zapisováním výkladu podle diktátu učitele. Vyučující dokázali vytvářet podmínky pro samostatné a aktivní učení žáků spíše ojediněle, a to v některých hodinách slohového vyučování, kde byli žáci vhodně a nenásilně podněcováni k přemýšlení a vyjadřování vlastních postojů a názorů. Celkově však žáci byli vedeni k samostatnosti a k sebehodnocení jen zřídka a nahodile. Ve většině sledovaných hodin byl procvičování a opakování učiva věnován dostatečný prostor. Většina hospitovaných hodin měla z hlediska efektivity výuky průměrnou úroveň, hodiny byly poměrně jednotvárné, převažoval monolog učitele, žáci byli méně aktivní.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci seznámeni se záměrem vyučovací hodiny, ve většině pak byl počáteční motivační vstup nahrazen různou formou opakování, klasickým ústním nebo písemným zkoušením. Úroveň motivace žáků ze strany vyučujících byla rozdílná, převažovalo verbální hodnocení žákovských výkonů. V některých hodinách zcela chybělo celkové zhodnocení práce. Výuka je celkově zaměřena spíše na memorování učební látky, chybí až na výjimky komplexní pohled na výuku českého jazyka a literatury jako celku, výuka gramatiky, slohu a literatury je striktně oddělena. Jen v některých hodinách bylo pochopení učiva prověřováno v průběhu vyučovacích hodin formou procvičování na základě práce žáků s textovým materiálem předkládaným vyučujícími či ojediněle na základě vlastních žákovských prací. K hodnocení žáků bylo používáno pravidelného klasického ústního zkoušení i písemného prověřování znalostí a dovedností. ČŠI konstatovala hrubé nedostatky v práci některých vyučujících při opravách kontrolních slohových prací, se zjištěným stavem byl seznámen ředitel školy.

Úroveň komunikace mezi žáky a vyučujícími je celkově dobrá. Ne vždy jsou přístupem vyučujících k žákům vytvářeny podmínky pro jejich zapojení do výuky.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk je průměrná.

Německý jazyk

Německý jazyk je ve sledovaných studijních oborech vyučován jako jedna ze dvou alternativ povinného předmětu cizí jazyk. Hodinové dotace tohoto předmětu jsou v jednotlivých ročnících v souladu se schválenými učebními dokumenty, obsah učebních osnov je rozpracován do jednotlivých časových etap výuky v tematických plánech vyučujících. Učební osnovy jsou plněny. Vyučující německého jazyka jsou sdruženi ve společné předmětové komisi s vyučujícími anglického jazyka.

Výukou německého jazyka jsou ve sledovaných studijních oborech pověřeny čtyři vyučující, všichni splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Pro výuku německého jazyka jsou vytvořeny velmi dobré podmínky, jsou zde zřízeny tři specializované odborné učebny vybavené pro výuku příslušného jazyka mapami, obrazovými a tabelárními pomůckami, tematicky zaměřenými nástěnkami a odbornými publikacemi.

Umístění těchto odborných učeben umožňuje snadnou manipulaci jak s učebními pomůckami, tak také s didaktickou technikou. Vybavení jazykových učeben touto technikou je dobré. Žáci mají k dispozici učebnice, pracují též s odbornými publikacemi, zejména slovníky, a dalšími doplňkovými materiály, které jsou připravovány jednak jednotlivými vyučujícími, jednak též v rámci spolupráce vyučujících německého jazyka v rámci maturitního opakování. K nim patří zejména odborné texty odpovídající po stránce obsahové odbornému zaměření studijního oboru. Všechny sledované hodiny jazyka německého probíhaly ve zmíněných jazykových učebnách, didaktická technika byla užívána efektivně a účelně.

Psychohygienické zásady výuky jsou dodržovány zejména z hlediska střídání činností, do rozvrhu je předmět německý jazyk zařazen správně.

Všechny sledované hodiny výuky německého jazyka byly pečlivě připravené, metody a formy práce použité ve sledovaných hodinách odpovídaly náročnosti učiva i úrovni dovedností a znalostí žáků. Hodiny byly vedeny převážně v cizím jazyce, důsledně byly především zadávány základní pokyny v německém jazyce, při výkladu gramatického učiva pak bylo částečně využíváno mateřského jazyka s ohledem na míru porozumění a složitost probíraného tématu. Pochopení probírané učební látky bylo ověřováno procvičováním na názorných příkladech, pozornost je věnována též formální stránce písemných projevů, zvláště u studijních oborů s profesní orientací na činnost v administrativě. Ve většině sledovaných hodin vyučující vytvářeli dostatečný prostor jak k nenásilnému získávání nových poznatků, procvičování gramatiky a slovní zásoby, tak k projevení vlastního názoru žáků vhodným včleněním konverzačních témat z okruhu běžných životních situací. Převažovaly hodiny s vysokým tempem a značnou aktivitou žáků.

V úvodu téměř všech sledovaných hodin byli žáci seznámeni se záměrem hodiny, některé hodiny byly zahajovány motivačním vstupem, jiné různou formou opakování, které tvořilo nenásilný úvod k další části hodiny. K prověřování zvládnutého učiva bylo používáno různých forem, klasického zkoušení, zkoušení formou rozhovoru i písemného prověřování. Také úroveň práce s chybou byla ve většině hodin na velmi dobré úrovni. Motivace žáků ze strany učitelů byla v jednotlivých hodinách různě účinná. K navozování pracovní aktivity žáků byly částečně využívány komunikativní situace, dále pak formy samostatné práce na základě soutěže či práce s mapou, ve vyšších ročnících pak byla zřejmá uvědomělá snaha získávat jazykové znalosti vzhledem k volbě německého jazyka jako maturitního předmětu. Žáci jsou hodnoceni průběžně na základě ústního i písemného prověřování znalostí a dovedností, většina vyučujících používá k hodnocení aktivity žáků pravidelného a jednoznačného verbálního hodnocení, které je žáky akceptováno. Žáci nejsou větší měrou vedeni k sebehodnocení.

Úroveň komunikace mezi žáky a vyučujícími je celkově velmi dobrá. Přátelský a otevřený přístup učitelů k žákům vytváří podmínky pro aktivní zapojení žáků do výuky i pro uvědomělou komunikaci mezi žáky, aniž by v hodinách byla snižována autorita učitele či porušována kázeň přesahující požadovanou pracovní aktivitu.

Kvalita vzdělávání v předmětu německý jazyk je velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky ve sledovaných studijních oborech probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty, učební osnovy jsou plněny. Učivo je jednotlivými vyučujícími rozpracováno do přehledných a snadno kontrolovatelných tematických plánů. Při hospitacích nebyl zjištěn časový nesoulad mezi plánovaným a probíraným učivem.

Čtyři vyučující předmětu matematika jsou odborně i pedagogicky způsobilí.

Všechny sledované hodiny proběhly v kmenových učebnách, které jsou spojeny s kabinetem

vyučujícího. Učebny jsou dostatečně prostorné, prosvětlené a účelně vybavené běžným školním nábytkem. Materiální podmínky výuky jsou na průměrné úrovni. Vyučující mají k dispozici zpětný projektor, učebnice, sbírky úloh a potřebné tabulky. Často využívají i namnožené pomocné texty, schémata a nákresy.

Psychohygienické zásady jsou respektovány jak vedením školy při organizaci vyučování, tak vyučujícími v průběhu vyučovacích hodin.

Sledované hodiny byly vedeny převážně frontálním způsobem, s poměrně úspěšnou aktivizací žáků po celou vyučovací jednotku. Vhodně zvolené pracovní tempo umožňovalo plnění stanoveného vzdělávacího cíle, zároveň však zohledňovalo schopnosti a dovednosti žáků. Výklad byl systematický, žákům dobře srozumitelný, s patřičným důrazem na pochopení vzájemných vztahů mezi nově probíranými pojmy. Pro samostatnou činnost žáků byl vyučujícími poskytnut dostatek prostoru. Ve všech fázích hodiny byly dobře uplatňovány návaznost a mezipředmětové vztahy. Zpětná vazba byla prověřována průběžně a na zjištěné skutečnosti bylo většinou odpovídajícím způsobem reagováno. Žáci byli vedeni k samostatnosti při opravě chybných řešení, správnému používání symboliky i přesné a výstižné formulaci závěrů. Využití zpětného projektoru bylo časté, účelné a dostatečně efektivní. Volené ilustrační příklady v některých hodinách postrádaly užší vazbu na praktické využití procvičované dovednosti. Náročnost vyučujících odpovídala věku žáků i typu studia.

Motivačními prvky byly především přesvědčivý výklad a prostor poskytnutý žákům pro vyjádření vlastních nápadů a názorů. Méně často byly použity pochvala a povzbuzení. Výkony žáků byly důsledně kontrolovány a hodnoceny. Klasifikace výkonu byla objektivní, vždy zveřejněná, její zdůvodnění však často postrádalo potřebnou přesvědčivost. Zkoušení mělo charakter zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou a vždy navazovalo na probírané učivo. Formulace otázek směřovala především k prověření pochopení vztahů a souvislostí.

Komunikaci ve třídách charakterizovaly vzájemný respekt a korektnost, vyučující velmi dobře znají individuální možnosti svých žáků a snaží se, aby i průměrně nadaní žáci absolvovali hodiny bez nežádoucího stresu. Vedení žáků k přesnému a výstižnému vyjadřování postrádalo v některých hodinách potřebnou důslednost.

Kvalita vzdělávání v předmětu matematika byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výpočetní technika

Předmět výpočetní technika je v učebních plánech školy platných ve školním roce 2000/2001 zařazen v souladu se schválenými učebními dokumenty. Učební osnovy předmětu jsou časově rozpracovány v tematických plánech vyučujících. Učební osnovy jsou plněny.

Předmět ve sledovaných oborech vyučuje celkem sedm učitelů, z nich jeden splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, dva jsou odborně způsobilí a čtyři požadované podmínky způsobilosti nesplňují.

Pro výuku předmětu výpočetní technika využívají žáci studijních oborů tři odborné učebny. V učebnách je umístěno jedenkrát po šestnácti a dvakrát po osmi počítačích; všechny PC jsou typu Pentium, jsou zapojeny ve školní síti a mají internetové připojení. Softwarové vybavení odpovídá požadavkům učebních osnov sledovaného předmětu a umožňuje aplikační využití výpočetní techniky v dalších odborných předmětech.

Učebny jsou prostorné, jednotlivá pracoviště jsou dobře přístupná a pro vyučujícího snadno přehledná. Možnost zastínění oken zabraňuje rušivému oslňování či odleskům na monitoru. Židle používané v některých učebnách neumožňují optimální nastavení výšky sedadla. V učebnách s menším počtem pracovišť (8) nemohou žáci početnějších skupin pracovat samostatně.

Vzhledem k tomu, že v průběhu školního roku došlo ke změně licence (produkty firmy Microsoft byly nahrazeny finančně přístupnější variantou), bylo obsahem sledovaných hodin seznamování žáků s možnostmi nově instalovaného softwaru. Vyučující vycházeli z dosavadních znalostí a zkušeností žáků a prostřednictvím jednoduchých úkolů je vedli k vlastnímu poznávání rozdílů v postupech činností. Sledované dovednosti žáků byly na velmi dobré úrovni a byly celkově vyrovnané. Potřebnou pomoc či radu poskytovali vyučující žákům individuálně. Zvolené pracovní tempo dovolovalo žákům opakování jednotlivých kroků a poskytovalo jim i čas pro případný zápis vlastních poznámek.

Nutná změna vžitých postupů nebyla pro žáky vítanou činností a účinnost motivačního působení závisela na zkušenosti vyučujících. Možnost hodnocení nebyla učiteli využita.

Atmosféra hodin byla pracovní, komunikace mezi žáky a vyučujícími byla věcná a bezproblémová.

Kvalita výuky v předmětu výpočetní technika byla hodnocena jako velmi dobrá.

- Obor: Management obchodu

Praxe

Předmět praxe je v učebních plánech školy platných ve školním roce 2000/2001 zařazen s hodinovou dotací, která celkově odpovídá schváleným učebním dokumentům. V prvním ročníku není tento předmět vyučován, ve třetím a čtvrtém ročníku je dotován třemi hodinami týdně. Zajištění výuky předmětu praxe v tomto rozsahu uvádí následující tabulka.

Ročník	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
plánovaná hodinová dotace (počet hodin/týden)	0	není	3	3
• z toho pravidelná školní výuka (počet hodin/týden)	0	vyučován	2	1
• z toho výuka na reálných pracovištích (počet týdnů/šk. rok)	0		1	2

1 týden souvislé praxe na reálném pracovišti nahrazuje výuku předmětu v rozsahu jedné hodiny v týdnu po dobu celého školního roku

Mimo uvedený přehled absolvují žáci třetího ročníku jeden další týden *odborné praxe* na reálných pracovištích firem.

Učební dokumenty schválené pro obor a platné pro výuku ve třetím a čtvrtém ročníku neobsahují učební osnovy předmětu praxe. Obsah učiva pro pravidelnou školní výuku je stanoven tematickými plány vyučujících; učební osnovy pro předmět praxe se schvalovací doložkou ředitele školy nejsou zpracovány.

Pravidelnou školní výuku zajišťují dva vyučující, oba splňují podmínky odborné způsobilosti, nemají však požadovanou pedagogickou způsobilost.

Sledované vyučování žáků čtvrtého ročníku probíhalo v učebně výpočetní techniky; šestnáct pracovišť propojených ve školní síti umožňovalo žákům individuální činnost. Softwarové vybavení odpovídalo potřebám pro zpracování dokumentů v rámci ročníkové práce.

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Obsahem předmětu ve čtvrtém ročníku je samostatné zpracování ročníkové práce. Téma "podnikatelský záměr" zpracovávají žáci ve dvou či tříčlenných skupinách. Úkol byl zadán rámcově – výčtem povinných dílčích úkolů. Zaměření na konkrétní oblast obchodu či služeb je volitelné, navazuje na praktické zkušenosti žáků získané v nižším ročníku. Ve sledovaných hodinách pracovali žáci samostatně, v případě potřeby konzultovali problém s vyučujícím.

Diskuse nad problémy svědčila o dobré orientaci žáků v dané problematice i o schopnosti uplatnit vlastní poznatky a názor na postup řešení. Vyučující byli spíše v roli oponenta.

Motivačním prvkem je především uvědomělá snaha žáků připravit se na praktickou část maturitní zkoušky, která je obdobou činností v tomto předmětu. V průběhu individuálních konzultací uplatňovali vyučující slovní a vždy povzbudivé hodnocení.

Komunikace v hodinách byla přirozená a věcná.

Kvalita vzdělávání v předmětu praxe je velmi dobrá.

- Obor: Veřejnosprávní činnost

Veřejná správa

Odborný profilující předmět veřejná správa je vyučován ve druhém až čtvrtém ročníku, jeho celková hodinová dotace stanovená učebními plány školy platnými pro tyto ročníky ve školním roce 2000/2001 odpovídá učebním dokumentům schváleným pro výuku oboru. Rámcově vymezené učivo dané učebními osnovami je rozvrženo do jednotlivých ročníků prostřednictvím tematických plánů vyučujících; převážná část učiva je plánována k výuce ve druhém a třetím ročníku, ve čtvrtém ročníku je výuka ukončena během prvního pololetí a od prosince až do konce školního roku je vyhrazen čas na opakování k maturitní zkoušce. Učební osnovy jsou plněny.

Předmět vyučují dva učitelé, oba splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, interiéry navštívených tříd se liší kvalitou školního nábytku i celkovou estetickou úrovní, prostorové podmínky vyhovují počtu žáků. K dispozici je běžná didaktická technika. Pro přípravu hodin využívají vyučující pomocné texty, právní normy a informace z odborného i denního tisku; učebnice pro tento předmět nebyly vydány. Právní normy a některé odborné časopisy jsou žákům v omezeném množství k dispozici ve školní knihovně. Z uvedených textových materiálů byl ve sledovaných hodinách využit denní tisk, didaktická technika nebyla použita.

Metody a formy práce odpovídaly vyučovacím cílům, těmi byly v nižších ročnících výklad nové látky, v maturitním ročníku pak závěrečné opakování. Hodiny spojené s výkladem byly vedeny podle tradičního schématu – opakování, výklad, shrnutí učiva; jejich časové rozvržení odpovídalo záměrům učitele. Úvodní individuální zkoušení soustředovalo pozornost celé třídy, v jeho průběhu žáci odpovědi doplňovali a následně i hodnotili. Kritérii hodnocení jsou znalosti, schopnost aplikovat učivo i celkový (verbální i neverbální) projev zkoušeného žáka. Měřítkem úspěšnosti je naplnění představ o jednání státního úředníka. Tato část hodin byla zejména v nižším ročníku velmi efektivní. Ve výkladové části se cyklicky střídalo vysvětlení s diktovaným zápisem a s diskusí. Některá vysvětlení postrádala využití technik pro zapamatování učiva.

K opakování tematických celků v maturitním ročníku byly využity různé formy skupinové práce. Plánované činnosti stanovené úvodem byly splněny, závěru hodiny však chybělo žádoucí hodnocení - prezentace práce skupin a malý respekt žáků k pravidlům vedení diskuse vyčerpaly časový fond vyučovací hodiny.

V motivačním působení je využíván vztah žáků ke zvolené profesi i jejich vědomá potřeba obstát u maturitní zkoušky. Pro hodnocení platí nepsaná pravidla uplatňovaná učitelem a akceptovaná žáky. Slovní hodnocení výkonu žáka je vždy taktní se snahou o maximální objektivitu, svůj podíl na něm mají i žáci.

Komunikace mezi učitelem a žáky je oboustranně vstřícná a přátelská, bez újmy na autoritě vyučujícího.

Kvalita vzdělávání v předmětu veřejná správa je velmi dobrá.

- Obor: Technické lyceum

Chemie, biologie

Hodinová dotace výuky jmenovaných předmětů ve studijním oboru technické lyceum odpovídá schváleným učebním dokumentům. Z možností nabízených těmito dokumenty pro výuku biologie byla zvolena zúžená varianta – předmět je vyučován jeden rok s časovou dotací dvě hodiny týdně. V přípravě jednotlivých hodin vycházejí vyučující z vlastních tematických plánů, plánovaný obsah učiva odpovídá učebním osnovám.

Vyučující chemie a biologie jsou pro výuku těchto předmětů odborně i pedagogicky způsobilí.

Chemie je vyučována externím učitelem místního gymnázia. Po dohodě vedení obou škol jsou jedna ze dvou hodin teoretické výuky a dvě hodiny praktických cvičení vyučovány v odborných učebnách gymnázia, vlastní odbornou učebnu ani laboratoř škola v současné době nemá. Výuka zbývající hodiny chemie a předmětu biologie probíhá v kmenových učebnách školy. V obou předmětech jsou využívány učebnice, tabulky, obrazový materiál a namnožené pomocné texty, při výuce biologie pak vyučující pečlivě připravené průsvitky (zpětný projektor) s potřebným nákresem i textem. V odborných učebnách gymnázia je k dispozici veškeré vybavení včetně potřebných chemikálií a chemického skla.

Hospitované hodiny chemie a biologie byly vyučujícími pečlivě připraveny, často však byla preferována stránka odborná na úkor stránky metodické. Nezbytné organizační pokyny byly zadávány jasně a srozumitelně. Výběr, sled i množství informací byl přiměřený náročnosti učiva, věku i schopnostem žáků, odpovídal i zaměření studijního oboru. Prakticky ve všech hodinách byly dobře uplatňovány návaznost a mezipředmětové vztahy. Didaktická technika a ostatní učební pomůcky jsou využívány účelně a efektivně. Stanovené pracovní tempo odpovídalo zvolenému výukovému cíli, pestrost použitých pracovních činností byla poměrně malá, což v některých hodinách vedlo ke snížení pozornosti žáků. Rovněž prostor, poskytnutý žákům k samostatné činnosti a vyjádření vlastních nápadů a závěrů, byl v jednotlivých hodinách rozdílný. Pro některé hodiny byl pak příznačný monolog vyučujícího a výrazná pasivita žáků. Zpětnou vazbu v některých hodinách poskytlo samostatné řešení procvičovacích úloh aplikačního charakteru, jindy se vyučující spokojil jen s výzvou k dotazům, což výrazně snížilo efektivitu vyučovací jednotky.

Vstupní i průběžná motivace žáků byla ve sledovaných hodinách na průměrné úrovni. Nejčastější je snaha vyučujících přiblížit žákům význam probíraného učiva pro praktické použití. Práce žáků je průběžně kontrolována a chyby opravovány. Někdy však provádí rozbor příčin chybných řešení jen vyučující, bez potřebné aktivní účasti žáků. Zkoušení vždy navazovalo na předcházející učivo, formulace otázek většinou směřovala k prověření pochopení vztahů a souvislostí, někdy se vyučující spokojil pouze s pamětním zvládnutím učiva. Klasifikace výkonů je přiměřeně náročná a objektivní. Ne vždy však bývá zveřejněna a výstižně zdůvodněna. Průběžné hodnocení činností žáků v hodině nebývá častým jevem.

Atmosféra v hodinách byla pracovní, se vstřícným způsobem komunikace ze strany vyučujících a přiměřenou bezprostředností ze strany žáků. Pravidla slušného chování jsou

respektována. Na kulturu projevu žáků, souvislé vyjadřování a správné používání odborné terminologie dbají vyučující s rozdílnou důsledností.

Úroveň vzdělávání v předmětech chemie a biologie je celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování výuky (s výjimkou předmětu praxe) vychází z platných učebních osnov, rozvržení obsahu učiva do jednotlivých ročníků je v některých předmětech dáno pouze tematickými plány vyučujících, tím má rozpis učiva roční platnost. Ve školním roce 2000/2001 jsou učební osnovy sledovaných předmětů plněny.

Personální zajištění výuky je z hlediska splnění kvalifikačních požadavků velmi dobré, s výjimkou vyučujících předmětu praxe a některých vyučujících předmětu výpočetní technika splňují učitelé podmínky odborné i pedagogické způsobilosti.

Materiální zajištění výuky sledovaných předmětů je rozdílné, s velmi dobrými podmínkami vytvořenými pro předmět výpočetní technika kontrastují pouze vyhovující podmínky pro výuku českého jazyka a literatury. Pro předmět chemie je využíváno odpovídající materiální zázemí jiné školy. Celkově byly materiální podmínky hodnoceny jako průměrné.

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Metody a formy práce odpovídaly vyučovacím cílům. Většinou uplatňovaný frontální způsob vedení hodin nebránil zařazování učebních činností, které vedly k aktivnímu osvojování učiva žáky. Tato část byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Motivace žáků v maturitním ročníku je uvědomělá a vychází z potřeby úspěšného zakončení studia, v nižších ročnících je spíše výsledkem působení vyučujících. Hodnocení je většinou pozitivní, někteří učitelé vedou žáky k sebehodnocení. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Ve většině sledovaných hodin zaznamenala inspekce pracovní a podnětnou atmosféru. Komunikace a interakce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Záměry školy vztahované k výchovně-vzdělávací práci jsou formulovány jako hlavní úkoly pro čtyřleté období (1998 - 2002) a jsou součástí ročního plánu. Směřují k demokratizaci školy, zlepšování pracovního klimatu a zajišťování podmínek pro kvalitní vzdělávání žáků.

Plán práce zpracovaný pro školní rok 2000/2001 je obsáhlý dokument opatřený řadou příloh; klade si za cíl postihnout jak činnost ve všech organizačních jednotkách školy, tak podat informace, které usnadňují orientaci v organizačních záležitostech. Plánované úkoly na úseku výchovně-vzdělávací práce korespondují s deklarovanými záměry. Systémem zpracování, důsledností v přidělování jmenovité zodpovědnosti, uváděním časových údajů i způsobů kontroly byl vytvořen dokument, který je reálným podkladem pro činnost i řízení školy.

Plánování výuky

Učební plány školy byly sestaveny podle učebních dokumentů schválených MŠMT ČR s přihlédnutím k datu jejich platnosti. Přehled učebních plánů školy platných ve školním roce 2000/2001 a výchozích učebních dokumentů schválených MŠMT ČR uvádí následující tabulka.

Obor	Učební plán školy		Učební dokument schválený MŠMT ČR
	ročník	označení signaturou třídy platnost	čj., ze dne platnost
64-42-M/036 Management obchodu	1. *	1 PM od 1 září 2000	24 780/99-23 ze dne 22. června 1999 platný od 1. září 1999 počínaje 1. ročníkem
	3., 4.	3 PM, 4 PM, 4 PG od 1. září 1999	17 932/93-23 ze dne 3. června 1993 platný od 1. září 1993 počínaje 1. ročníkem
68-43-M/001 Veřejnosprávní činnost	1.	1 PV od 1. září 2000	17 768/95-23 ze dne 30. srpna 1995 platný od 1. září 1995 počínaje 1. ročníkem
	2.	2 PV, 2 PS od 1. září 1999	
	3., 4.	3 PV, 4 PV od 1. září 1999	
78-42-M/001 Technické lyceum	1. **	1 T, 2 T	24 959/99-23 ze dne 7. července 1999 platný od 1. září 1999
	2.	od 1. září 2000	

* 2. ročník není vyučován; ** začínající obor, výuka byla zahájena 1. září 2000

Učební plány jsou ředitelem vystavovány na dobu kratší, než je celková délka studia (čtyřletý studijní cyklus). V některých případech je důvodem změna hodinové dotace jednotlivého předmětu ve vyšším ročníku, jinde jde o zvyklost. Způsob aktualizace učebního plánu oboru v průběhu jednoho studijního cyklu vede k administrativním chybám.

Možnosti úprav ponechané učebními dokumenty v kompetenci ředitele školy byly překročeny; v učebních plánech oboru veřejnosprávní činnost není v prvním a druhém ročníku dodržen předepsaný rozsah *souvislé odborné praxe*, v oboru management obchodu není pro žáky prvního ročníku zajištěna *povinná odborná praxe* na reálných pracovištích firem. Tím byl porušen § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Plánování učiva v jednotlivých předmětech a jeho začlenění do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám. V předmětech, jejichž obsah je dán rámcovými učebními osnovami souhrnně pro celý studijní cyklus, má členění učiva do jednotlivých ročníků pouze roční platnost – je definováno ročními tematickými plány vyučujících (např. český jazyk a literatura, německý jazyk, odborné předměty oboru veřejnosprávní činnost). Tím je kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky spíše záležitostí vyučujících a je citlivá na organizační změny v personálním obsazení předmětu či na úpravu hodinové dotace v průběhu studijního cyklu.

Oblast plánování v uvedeném rozsahu byla hodnocena jako průměrná.

Organizování

Složitost organizačního členění odpovídá velikosti školy dané počtem žáků, skladbou studijních a učebních oborů i růzností forem studia. Organizační řád spolu s popisy funkcí a popisy práce tvoří hierarchicky uspořádaný celek, který stanovuje a určuje dělbu činností i strukturu organizace řízení.

Vedení školy tvoří ředitel a čtyři zástupci ředitele, tři z nich jsou pověřeni vedením na úseku výchovy a vzdělávání, jeden řídí činnost na úseku provozu a ekonomiky. Operativní porady tohoto vedení jsou svolávány v pravidelných týdenních intervalech. Jedenkrát za měsíc zasedá porada vedení v rozšířeném složení (vedení školy, personalista, zástupce odborové organizace, technik pro bezpečnost práce a technik požární ochrany).

Řízení a organizace teoretického vyučování

Vedením úseku teoretického vyučování ve sledovaných studijních oborech jsou pověřeni dva

zástupci ředitele s odpovědností za organizační, personální materiální i metodické zajištění výuky. Garantem odbornosti jsou předmětové komise. Zajišťováním některých specifických činností jsou pověřeni jednotliví pracovníci formou pověření výkonem funkce – správce počítačové sítě a výchovný poradce. Koordinaci všech zajišťovaných činností garantuje metodická komise ve složení vedení školy (ředitel, zástupci ředitele), předsedové předmětových komisí, výchovný poradce, správce počítačové sítě a vedoucí střediska informací. Prostředkem řízení jsou pravidelné měsíční porady, které se konají v několika úrovních - porady předmětových komisí vedené předsedou komise; pracovní porady zaměstnanců úseku vedené pověřeným zástupcem ředitele; porady metodické komise vedené ředitelem školy. Stupňovitému způsobu řízení je přizpůsoben i systém předávání informací. K přenosu a zpracování informací uvnitř organizace je využívána počítačová síť propojená mezi jednotlivými pracovišti pedagogických pracovníků, vedením a správou školy. K dispozici je celkem 41 stanic, z toho 23 má internetové připojení. Systém umožňuje přístup k základním údajům z databanky organizace (např. evidence žáků) a poskytuje aktuální informace (např. zápisy z porad).

Studijní obory *management obchodu, veřejnosprávní činnost a technické lyceum* jsou součástí vzdělávacího programu školy schváleného rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení pod čj. 10.671/2000-21 ze dne 24. ledna 2000. Organizace vyučování ve sledovaných oborech odpovídá obecně závazným školským předpisům. Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy) je vedena na předepsaných formulářích a je úplná; zjištěné nesrovnalosti administrativní povahy byly s ředitelem školy projednány.

Informační systém

Škola má ambice dostat deklarovaným záměrům směřujícím k demokratizaci organizace jak poskytováním informací, tak otevřením možností pro účast žáků i rodičů na chodu školy. Žáci i rodičovská veřejnost mají trvalý přístup k vybraným základním informacím prostřednictvím počítače umístěného ve vestibulu školy; takto jsou zveřejněny informace související s chodem organizace (např. organizační schéma, plán práce, školní řád, rozvrh hodin) i průběžné informace o prospěchu žáka, ty jsou přístupné s použitím ochranného kódu. Širší veřejnost je o škole informována prostřednictvím internetových stránek i regionálního tisku. Podíl žáků na chodu školy je legalizován vnitřními předpisy, uskutečňuje se formou třídních samospráv, na vyšší úrovni pak radou a prezidentem samosprávy; prostor pro pravidelná jednání se zástupci samosprávy je vyhrazen též v rozvrhu činností ředitele školy. Při škole je zřízena rada školy, jejímž prostřednictvím se na chodu školy může podílet i rodičovská veřejnost. Kromě toho zůstávají v platnosti i tradiční prostředky komunikace – osobní kontakty i rodičovské schůzky.

Oblast organizování, sledovaná v uvedeném rozsahu, byla hodnocena jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Systém organizace a řízení umožňuje pracovníkům participovat na jakékoli činnosti v působnosti školy. Přímá účast na vedení je mimo jiné garantována střídáním pracovníků po ročním působení ve funkci předsedy předmětové komise; k této funkci patří řídicí a kontrolní kompetence i práce v metodické radě školy. Zavedením školní počítačové sítě, s možností připojení na internet, je pro všechny pracovníky zajištěn velmi dobrý informační servis; pro využití všech možností poskytovaných touto technikou organizuje škola potřebné instruktáže. Průběžné vzdělávání učitelů podporuje škola jak zveřejňováním nabídky vzdělávacích akcí, tak umožněním účasti na nich. Využití nabízených možností je individuální záležitostí a závisí na invenci či potřebách pracovníka.

Pro začínající učitele je zajištěna metodická pomoc prostřednictvím předmětové komise

a jmenovaného uvádějícího učitele.

Pro hodnocení pracovníků, které je podkladem k přiznání osobního příplatku, je zpracován systém bodového hodnocení. Na úseku teoretického vyučování je tento systém třístupňový; každý vyučující je hodnocen předsedou předmětové komise a dvěma zástupci ředitele, kritéria hodnocení jsou v jednotlivých stupních odlišná, jsou rozdělena podle kompetencí hodnotícího pracovníka. Výše individuálního finančního ocenění je závislá na finančních možnostech školy.

Systém vedení a motivování pracovníků byl hodnocen jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Rozdělení kompetencí v kontrolní a hospitační činnosti koresponduje se stupňovitým způsobem řízení; odpovědnost a pravomoci v této oblasti jsou definovány popisy funkcí v organizačním řádu školy a jsou obsaženy i v pracovní náplni zaměstnanců pověřených výkonem funkce. Na úseku teoretického vyučování vykonává kontrolní a hospitační činnost ředitel školy, zástupci ředitele pověřeni vedením tohoto úseku a předsedové předmětových komisí. Tato činnost ředitele školy a zástupců ředitele je plánována; plány hospitační a kontrolní jsou součástí ročního plánu práce. Předsedové předmětových komisí uplatňují své kompetence v návaznosti na plánované úkoly a podle aktuální potřeby; některá inspekční zjištění však nesvědčí o jejich účinném působení (např. předmětová komise humanitních předmětů). Výsledky a závěry plynoucí z kontrolní činnosti jsou obsahem interní dokumentace školy (hospitační záznamy, čtvrtletní hodnocení práce i zápisy z jednotlivých porad) a jsou využívány v řídicí práci.

Tato oblast byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry i roční plánování práce zpracované v interní dokumentaci školy mají logickou návaznost a jsou reálným podkladem pro činnost i řízení školy. Slabší stránkou v oblasti plánování je rozpracování schválené učební dokumentace pro podmínky školy. Oblast plánování byla hodnocena jako průměrná.

Systém organizace a řízení, vytvořený souborem vnitřních organizačních norem, odpovídá velikosti školy, umožňuje zajišťování úkolů plynoucích z její hlavní činnosti a je otevřený všem zúčastněným složkám – zaměstnancům, žákům, rodičovské veřejnosti. Tato oblast byla hodnocena jako vynikající.

Podmínky vytvářené vedením školy pro práci a vzdělávání pedagogických pracovníků byly hodnoceny jako vynikající.

Systém kontrolních činností koresponduje s uplatňovaným způsobem řízení, v jeho realizaci jsou rezervy. Tato oblast byla hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita řízení sledovaná v uvedeném rozsahu byla hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení, čj. 10.671/2000-21 ze dne 24. ledna 2000;
- třídní knihy s označením tříd 1PV, 2PS, 2PV, 3PV, 4PV, 1PM, 3PM, 4PM 4PG, 1TL;
- třídní výkazy s označením tříd 1PV, 2PS, 2PV, 3PV, 4PV, 1PM, 3PM, 4PM 4PG, 1TL;
- rozvrh hodin;
- učební plány školy s označením 1 PM s platností od 1 září 2000; 3 PM, 4 PM, 4 PG s platností od 1. září 1999; 1 PV s platností od 1. září 2000; 2 PV, 2 PS s platností od 1. září 1999; 3 PV, 4 PV s platností od 1. září 1999; 1 T, 2 T s platností od 1. září 2000;
- tematické plány vyučujících zpracované pro výuku sledovaných předmětů;
- plán práce pro školní rok 2000/2001;
- organizační řád;
- personální dokumentace včetně náplně práce pracovníků pověřených výkonem funkce zástupce ředitele a předseda předmětové komise;
- kritéria pro stanovení příplatků a mimořádných odměn;
- záznamy z pedagogických rad;
- zápisy z porad vedení školy, z pracovních porad zaměstnanců úseku, z jednání metodické komise, z jednání předmětových komisí;
- hospitační záznamy ředitele školy, zástupců ředitele školy a předsedů předmětových komisí;
- dokumentace k zajištění praxe a odborné praxe žáků.

ZÁVĚR

Posouzením činnosti školy v rozsahu daném uvedeným záměrem orientační inspekce byla vymezena výrazná

pozitiva

- zpracovaný soubor vnitřních organizačních norem směřuje k demokratizaci školy a je v řídicí praxi uplatňován
- informační systém školy je moderní a velmi dobře splňuje nároky na operativní a aktuální přenos informací

negativa

- učební dokumentace školy není vždy zpracována v souladu s učebními dokumenty schválenými MŠMT ČR

Ve škole jsou vytvořeny či kooperačně zabezpečeny základní materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů; personální zajištění výuky je z hlediska splnění kvalifikačních požadavků velmi dobré. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení školy vytváří vynikající podmínky i prostor pro spoluúčast zaměstnanců na celkovém chodu školy; jisté rezervy jsou v motivaci pracovníků k jejich efektivnějšímu

využívání. Slabší stránkou v řídicí práci je plánování výuky. Kvalita řízení byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Celkové hodnocení činnosti školy ve sledovaných oblastech je velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslava Štěpánková
Členové týmu	Mgr. Jiří Matoušek
	Mgr. Milena Jišová

V Sokolově dne 28. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: *1. června 2001*

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Josef Novotný

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ referát školství	2001-06-21	87/01
Zřizovatel: MŠMT ČR	2001-06-21	88/01
Rada školy:	2001-06-21	89/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány